

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 66 Ekim 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 66 October 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3675>

HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN FAKÜLTE TERCİHİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: DEÜ. İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ FACTORS AFFECTING PREPARATORY CLASS STUDENTS 'CHOICE: DEU. FACULTY OF THEOLOGY EXAMPLE

Şükrü KEYİFLİ*

Öz

Bu çalışma, 2018-2019 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih eden öğrenciler arasında yapılmıştır. Çalışmanın amacı, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih eden öğrencilerin, tercih nedenleri öğrenereklerdir. Araştırmada daha önce güvenilirliği ve geçerliliği tespit edilmiş olan ve üniversite öğrencilerinin fakülte tercihleri ile ilgili faktörlerin bulunduğu ölçek kullanılmıştır. Araştırmadan çıkan sonuçların bu alanda yapılan araştırmalara benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin tercih sebepleri arasında, ilahiyat bölümü sevgisi, din hizmetleri alanında görev alma isteği ve öğretmen olmak istemeleri birinci derecede öne çıkan sonuçlar olmuştur. Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesinin akademik ve sosyal yetkinliği, fakültenin bulunduğu bölgenin özellikleri bu fakültenin tercih edilmesinde etkili olan faktörler olduğu, araştırmada elde edilen diğer sonuçlardır.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat, Din Eğitimi, Hazırlık Sınıfı Üniversite Tercih Faktörleri

Abstract

This study was conducted among the students who preferred the Faculty of Theology at Dokuz Eylül University in 2018-2019 academic year. The aim of this study is to learn the reasons of preference of the students who prefer Dokuz Eylül University Theology Faculty. In the study, the reliability and validity of the scale was determined and the factors related to the faculty preferences of university students were used. It is seen that the results obtained from the research are similar to the results of the researches conducted in this field. According to these results, among the reasons for preference of students, the love of theology department, the desire to be employed in the field of religious services and their willingness to become teachers were the most prominent results. The academic and social competence of the Faculty of Theology at Dokuz Eylül University, the regional characteristics and the interest towards reading the Department of Theology are other results.

Keywords: Theology, Religious Education, Preparatory Class, University Preference Factors.

Giriş

Tercih, birden fazla alternatifin bulunduğu bir durum karşısında, birini seçmeye karar vermektir. Bireyin bu karara ulaşmasında alternatifler hakkında bilgi sahibi olması, kolaylık sağlar. Sahip olduğu ya da olacağı bilgiler onu, seçenekler arasından biri hakkında odaklanmasına yardımcı olur. Onun için tercih kadar,

* Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

tercih hakkında elde edilecek bilgiler de önemlidir. Tercih ile ilgili bu süreci en yakından yaşayanlar arasında üniversiteye girmeye aday olan öğrenciler gelmektedir. Her yıl liseden mezunu olan ve mezun durumunda bulunan çok sayıda aday, eğitim görmek ve meslek kazanmak için bölüm ya da fakülteleri tercih sürecini yaşamaktadırlar. Bu üniversitelere bağlı çok sayıda bölüm ya da fakülte öğrencilerin tercihine açık olarak öğrencilerin listesinde yerlerini almaktadır. Öğrencilerin, bu fakülte ya da bölümler arasından, kendilerine “en uygun” olanı seçmeleri gerekmektedir.

Öğrenciler, tercihlerini yaparlarken hangi bilgileri esas aldıkları ve hangi faktörlerin etkili olduğu konusundaki bazı araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalardan, öğrenciler, tercih yaparken, kişisel özellikleri etkileyen faktörlerden ziyade daha çok sosyo-ekonomik şartların etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Gürdoğan, tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin tercih döneminde rehberliğe ihtiyaçlarının olduğu da tespit edilmiştir (Gürdoğan, 2016, 1242). Benzer bir araştırmada, öğrencilerin üniversite tercihlerinde etkili olan faktörler arasında, fakültenin bulunduğu bölgenin durumu, yaşanılan yere olan yakınlık, bölüm sevgisi, ailenin tavsiyesi, mesleki ilgi ev üniversite hakkında bilgi veren kaynaklar gibi hususlar öne çıkmıştır. Akar, yaptığı araştırmada ayrıca öğrencilerin tercihinde, bölüm ya da fakültenin akademik üniversitenin coğrafi konumu ve üniversiteyle ilgili bilgi edinilen kaynaklar, öğrencilerin tercihlerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır (Akar, 2012, 112). Yapılan başka bir araştırmada öğrenciler tercihlerinde bireysel ilgi ve istekler ve kurumsal yapıların sistematik olmasını dikkate aldıkları, bunu sosyal etmenlerin izlediği ve en son da şans etmeninin yer aldığı belirlenmiştir (Korkut ve ark., 2012, 132)

Lise son sınıf öğrencileri ile yapılan bir araştırmada, tercih sürecinin başarıyla tamamlanabilmesi için 9. sınıftan itibaren tercih ve meslek seçimi konusunda bilgilendirme ve rehberliğe ihtiyaç duyduklarını söylemişlerdir. (Savran, Sert, & Uzun, 1999, 280). Öğrencilerin tercih ile yardıma ihtiyaç duydukları alanlar arasında, “Üniversitenin eğitim kalitesi”, “Ailenin isteği”, “Üniversite şehrinin sosyal ve fiziksel imkânları”, “üniversitenin aile veya arkadaş çevresi ile aynı veya yakın ilde olması”, “Üniversitenin puan sıralamasındaki yeri”, “Üniversitenin saygınlığı”, ve “üniversitenin sosyal ve fiziksel imkânları” konuları öğrencilerin üniversite tercihlerinde göz önünde bulundurmak istediği etkenler arasında olduğu da bir başka çalışmada ortaya çıkmıştır (Kuzu, Sivacı, & Kuzu, 2018, 281). Yine “12. Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinde Etkili Olduğu Düşünülen Faktörlerin İkili Karşılaştırma Yöntemiyle Ölçeklenmesi” konulu yapılan bir başka araştırmada da lise son sınıf öğrencilerinin üniversite tercihinde etkili birinci faktör “üniversitenin eğitim kalitesi” olduğu görülmüştür. (Anıl, Teymur, & Öztumur, 2017, 34). Yapılan çalışmalarda ortaya çıkan bu sonuçlara göre öğrencilerin tercih sürecinde etkilendikleri faktörlerin, kişisel beklentiler, bölüm ya da fakültenin kurumsal değeri, eğitim öğretim ile ilgili imkânları, öğrencilere sağlanan sosyal ve kültürel etkinlikler önem taşımaktadır.

Öğrencilerinin bölüm tercihlerini etkileyen hususlardan biri de öğrencilerin üniversite tercihiyle birlikte meslek seçimini de yapacak olmalarıdır. Bölüm ya da fakülte seçiminin yanında meslek seçimi ve meslek seçimini etkileyen faktörler, tercih sürecinde etkili olmaktadır. Murat Ateş ve Yusuf Kılıç tarafından 2013 yılında yapılan bir araştırmada öğrencilerin bölüm ve meslek seçiminde meslek sevgisi ve mesleği icra eden öğretmenlerinin rol modelliğinin etkili olduğunu görülmüştür (Ateş & Kılınc, 2013, 47)

Fakülte tercihinde olduğu gibi meslek seçiminde de gençler, kendileri için ideal mesleği seçmek istemektedirler. Ancak üniversite giriş sisteminde uygulanan sınav ve seçim sisteminin öğrencilerin ideale ulaşmalarında problem yaşamalarına neden olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili yapılan araştırmada, öğrencilerin meslek tercihlerinde konuyla ilgili rasyonel faktörler değil; çaresizlik, umutsuzluk gibi psikolojik faktörlerin öne çıktığı saptanmıştır. Bunun yanında üniversite sınavlarından almış olduğu puanın daha etkili olduğu da belirlenmiştir (Sarıkaya & Khorshud, 2009, 402). Meslek seçimiyle ilgili yapılan bir araştırmalarda genel olarak katılımcıların kendi tercihleriyle veya başkalarının tavsiyelerini alarak; yeteneklerine uygun, iş avantajları yüksek ve ilgi duydukları bir meslek ve bilinçli tercih yaptıkları ortaya çıkmıştır (Akar, 2012, 118).

Yükseköğretim sistemi içinde yer alan İlahiyat fakülteleri, diğer fakülteler gibi öğrenci tercihleri konusunda benzer şartları taşımaktadır. İlahiyat fakültesini tercih eden öğrencilerin tercihlerini etkileyen faktörlerle, diğer fakülteleri tercih eden öğrencilerin tercihlerini etkileyen faktörlerin benzer ve farklı yönlerinin bilinmesi gerekmektedir. Bu konularda İlahiyat Fakültesi öğrencileriyle ilgili yapılmış bazı araştırmalar bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı şöyledir. Kaya ve Varol’un “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durumluk

Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri (Samsun Örneği) (Kaya & Varol, 1999, 31), Ahmet Koç'un "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Sorun ve Beklentileri" (Koç, 2003, 25), Korkmaz'ın "Fakültesi öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri: Kayseri İlahiyat Fakültesi Örneği" (Korkmaz, 2010, 167), İbrahim Turan ve Nazır'ın İlahiyat Fakültesine Yeni Gelen Öğrencilerin Sorun ve Beklentileri: Omü İlahiyat Fakültesi Örneği" (Turan & Nazıroğlu, 2015, 476), Acuner'in "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Görevliliği Mesleğine Yönelik Tutumları" (Acuner, 2016, 2307). Konuyla ilgili yapılan çalışmalardan bazılarıdır.

Bu çalışma ilahiyat fakülteleri ile ilgili yapılan çalışmalar zincirine eklenmiş bir halkadır. İlahiyat fakülteleri ile yapılan çalışmalara katkı sağlaması beklenen bu araştırmanın ayrıntıları ilereiki safahalarda ortaya konulmuştur. Ayrıntılara geçmeden önce ilahiyat fakültesi ile ilgili kısa bir bilgi verilmesi uygun olacaktır.

İlahiyat fakülteleri Türkiye'de din eğitiminin, örgün eğitim merkezli hale gelmesinde etkili olan kurumlardan biridir. 1933 yılında Darülfünun İlahiyat Fakültesinin kapatılmasından sonra, bir örgün yükseköğretim kurumu olan Ankara Üniversitesi bünyesinde İlahiyat Fakültesinin açılması, örgün din eğitimi alanı için yeni bir başlangıç olmuştur (Ayhan, 1999, 256). Uzun sayılabilecek (1933-1949) süreden sonra İlahiyat fakültesinin yeniden açılması, 1946 yılında alınan Tevhid-i Tedrisat kanununun "ruhuna" dönüşünü tamamlayan kararlardan biridir (Bilgin, 1996, 46). Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte gündeme gelen öğretimin birleştirilmesi meselesinin içinde yüksek din eğitimi İlahiyat Fakültelerinin ve İmam-hatip okullarının açılmasına karar verilmesi olarak yer almıştır. Bu kararda açılması kararlaştırılan İlahiyat fakültesinin amacı, "ilahiyat alanında uzman yetiştirmek" olarak belirlenmiştir (Ayhan, 1999, 257)

1950'den sonra İlahiyat ile birlikte. İmam-hatip okulları ve ortaokullarda din ve ahlak öğretimi ile ilgili derslerin konulacağı tartışmaları, bu okullarda ders verecek öğretmenlerin yetiştirilmesini gündeme getirmiştir. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yüksek İslam Enstitüleri açılmıştır. Türkiye'de 1959'dan 1980'e kadar belli aralıklarla çeşitli illerde Yüksek İslam Enstitüleri açılmıştır. Ayrıca 1971'de Erzurum'da İslami İlimler Fakültesi açılmıştır. 1982'den itibaren ise İslami İlimler Fakültesi ve Yüksek İslam Enstitüleri İlahiyat Fakültesi'ne dönüştürülür (Okumuş, 200, 60). 1982 yılından itibaren örgün ve yaygın din eğitiminde görev yapmakta olan öğretmen ve din görevlileri bu fakültelerden yetişmektedir.

Bugün Türkiye'de 76'sı eğitim öğretim ile ilgili şartları sağlamış, 30'u henüz gerekli şartları taşımadığı için öğrenci almayan toplam 106 yüksek din öğretimi yapan fakülte bulunmaktadır. Bu fakülteler, lise mezunu öğrencinin tercihinin açıktır. Fakültelerin sayısının fazlalığı öğrencilere seçenek bolluğu sağlamakta ve öğrenciler bu alternatiflerden birini seçmek durumundadırlar. Öğrencilerin fakülte tercihlerini bir takım faktörlere göre yaptıkları bilinmektedir. Bu çalışmada İlahiyat fakültelerini tercih eden öğrencilerin, tercihlerinde etkili olan faktörlerin neler olduğu bilinmeye çalışılmıştır.

Bu makalede ilahiyat fakültesini tercih ederek öğrenime başlayan öğrencilerin fakülteyi tercih etme nedenleri üzerinde durulmuştur. Çalışma dört başlık altında ele alınmıştır. A. Araştırmanın amacı ve Problem Durumu, B. Araştırmanın Yöntemi, C. Bulgular ve Yorumlar, D. Sonuç ve Öneriler

A. Araştırmanın Amacı ve Problem Durumu

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrenci adayları arasında 2018-2019 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (DEÜİF¹)'ni tercih ederek, hazırlık sınıfına kayıt yaptıran öğrencilerin, tercihlerinde etkili olan faktörleri belirlemektir. Bu çerçevede araştırmanın problem cümlesi, "Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih eden öğrencilerin, tercihini etkileyen faktörler nelerdir"? sorusu olarak belirlenmiştir.

Araştırmada problem cümlesine bağlı olarak bazı alt problemlere de yer verilmiştir

1. DEÜİF'ini tercih etmelerinde demografik bilgileri içeren bağımsız değişkenlerle (Cinsiyet, Yaş, Mezuniyet) nicel verilerin durumu nedir?

2. DEÜİF'ini tercih edenlerin öğrencilerin bağımlı değişkenleri ile ilgili nicel verilerin sayısal ve oransal durumları nelerdir?

3. DEÜİF' ini tercih eden öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile bağımlı değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

¹ Bu makalede Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, DEÜİF kısaltması ile gösterilecektir.

4. DEÜİF' sini tercih eden öğrencilerin mezuniyet değişkeni ile bağımlı değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin cinsiyet ve mezuniyet değişkeni ile bağımlı değişkenler arasındaki anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığı ile ilgili durumun tespit edilmesi Ki-Kare analizi kullanılmıştır.

B. Araştırmanın Yöntemi

1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne kayıt yaptıran öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini bu evrenden seçilmiştir. Örneklem seçiminde "gelişigüzel örneklem seçim tekniği" kullanılmıştır. Bu seçim, 2018-2019 öğretim yılı güz döneminin ikinci haftasında, haftanın ikinci günü, ikinci derse girmiş olan I. ve II. Öğretim öğrencilerine uygulanmak suretiyle yapılmıştır. Uygulamada toplam 302 öğrenciye ulaşılmış, anketeler üzerinde yapılan incelemeden sonra, 288 anket formu değerlendirilmiştir.

2. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırmanın nicel olması nedeniyle, elde edilen verilerden elde edilen sonuçlar, genel evrendeki diğer öğrencileri de kapsamı içine alabilir. Ancak bu araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılı Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesine kayıt yaptıran hazırlık sınıfı öğrencileriyle sınırlıdır.

3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğrenci tercihlerini etkileyen faktörlerle ilgili daha önceden hazırlan 14 soruluk bir anket formu kullanılmıştır. Bu sorulardan 3'ü öğrencilerin kişisel özellikleriyle ilgili verileri elde etmeyi yönelik olan bağımsız değişkenlerdir. Diğerleri bağımlı değişkenlerden oluşmaktadır. Bağımlı değişkenlerle ilgili veriler seçmeli sorulardır.

Uygulanan anket ile elde edilen veriler, kodlanarak bilgisayara girildikten sonra SPSS 15.0 ile gerekli analizler yapılmıştır. Bu analizler, ilk olarak bağımlı ve bağımsız değişkenlerin frekans ve yüzdeliklerinin alınarak, bunalar tablolara aktarılmıştır. Ayrıca bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin tespit edilebilmesi için değişkenler arasında çapraz karşılaştırmalar yapılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar arasındaki manidarlık düzeyinin belirlenmesi için Ki-Kare (χ^2) analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda manidarlık düzeyi, asgari $P=0,05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, örneklem grubu öğrencilerinin kişisel bilgileri ve öğrencilerin tercihlerinde etkili olan faktörler yer almaktadır. Her iki gruptaki değişkenler ile ilgili frekans ve yüzdelik değerler tablo içinde verilmiştir. Tablo içinde yer alan değerler, tablo dışına aktarılarak, gerekli açıklama ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Kişisel Bilgilerle Ait Veriler

Kişisel bilgiler başlığı ile araştırmaya katılan örneklem grubu öğrencilerinin "cinsiyet", "yaş" ve "mezuniyet durumları yer almaktadır.

Tablo 1. Kişisel Bilgilerle İlgili Veriler

Kişisel Bilgiler		
Cinsiyet	N	%
Kız	104	36,1
Erkek	184	63,9
Toplam	288	100
Yaş		
17- 19	184	64,1
20-22	83	28,9
23-25	4	1,4
26 ve yukarısı	16	5,6
Toplam	287	100
Mezuniyet		
Anadolu İmam-Hatip Lisesi	131	45,6

Anadolu Lisesi	133	46,5
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	22	7,7
Toplam	287	100,0

Araştırmaya katılarak görüş bildiren öğrencilerin kişisel bilgilerinin başında cinsiyet gelmektedir. Örneklem grubu öğrencilerden % 63,9'u erkek, % 36,1'i de kız öğrencilerden meydana gelmiştir.

Öğrencilerin 64,1'ini 17- 19 yaş grubu, % 28,9'unu 20- 22 yaş grubu, %1,4'ünü 23-25 yaş grubu ve % 5,6'sını da 25 ve yukarısı yaş grubundadırlar.(Bkz. Tablo 1). Bu verilere göre, öğrencilerin çoğunluğunun, üniversite sınavına ilk defa girenler olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin, mezun oldukları okullara göre dağılımları; % 45,6'sı Anadolu İmam-hatip Lisesi, % 45,6 Anadolu Lisesi ve % 7,7'si de Mesleki ve Teknik Anadolu Liseli mezunu şeklindedir. Buna göre 2018-2019 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesini (DEÜİF)tercih eden öğrencilerin çoğunluğu Anadolu İmam-Hatip lisesinden mezunlardır. DEÜİF' sini tercih eden öğrencilerin mezuniyet durumuna göre ikinci sırada Anadolu Lisesinden mezun olan öğrenciler vardır. Tabloda da görüldüğü gibi sayıları az da olsa, DEÜİF' sini tercih edenler arasında, Mesleki ve Teknik Anadolu lisenen mezun olanlar da bulunmaktadır (Bkz. Tablo 1).

Araştırma örnekleminde yer alan öğrencilerin çoğunluğunun Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunu olmalarında, bu öğrencilerin program ve mesleki gelecekleri ile ilgili düşünceleri bakımından, İlahiyat fakültelerini tanyor olmalarının etkisi olabilir (Yapıcı & Zengin, 2003, 181).

İlahiyat fakültelerinin, imam-hatip lisesi dışındaki liselerin öğrencileri tarafından tercih edilmesinde, öğrencilerde oluşan ilahiyat fakültelerinden dini ve mesleki beklentilerin önemli bir etkisinin olduğu düşünülmektedir.

2. Bağımlı Değişkenlere Ait Veriler

Bu bölümünde, araştırmanın bağımlı değişkenleri ilgili frekans ve yüzdelik değerlere, tablo içinde yer verilmiştir. Tabloda, frekans ve yüzdelik değerler cinsiyet bağımsız değişkenine göre sıralanmıştır.

Tablo 2. Faktörlerle İlgili Frekans ve Yüzdelik Değerler Durumu

Faktörler	Cinsiyet	Faktörlerle İlgili Frekans ve Yüzdelik Değerler				Toplam	%
		Evet		Hayır			
		N	%	N	%		
Fakülte yaşadığım yere yakın olduğu için tercih ettim	Kız	46	42,2	58	55,8	104	100
	Erkek	50	27,2	134	72,8	184	100
Yöreyi daha önce tanıdığım için tercih ettim	Kız	44	42,3	60	57,7	104	100
	Erkek	56	30,4	128	69,6	184	100
İlahiyat bölümünü sevdiğim için tercih ettim	Kız	83	79,8	21	20,2	104	100
	Erkek	134	72,8	50	27,2	184	100
İzmir'i Sevdiğim İçin Tercih Eттіm	Kız	56	53,8	48	46,2	104	100
	Erkek	100	54,3	84	45,7	184	100
DEÜ. İlahiyat Fakültesini Sevdiğim İçin Tercih Eттіm	Kız	64	61,5	40	38,5	104	100
	Erkek	108	58,7	76	41,3	184	100
Din Hizmetlerinde Görev Almak İçin Tercih Eттіm	Kız	87	83,7	17	16,3	104	100
	Erkek	126	68,5	58	31,5	184	100
Öğretmen Olmayı İsteddiğim İçin Tercih Eттіm	Kız	83	79,8	21	20,2	104	100
	Erkek	144	78,3	40	21,7	184	100
Rastgele Tercih Eттіm	Erkek	54	29,3	130	70,7	184	100
	Kız	18	17,5	85	82,5	184	100
Ailem İsteddiği İçin Tercih Eттіm	Kız	22	21,2	82	78,2	104	100
	Erkek	54	29,3	130	70,7	184	100
Web sayfasını İnceleyerek Tercih Eттіm	Kız	21	20,2	83	79,8	104	100
	Erkek	36	19,6	148	80,4	184	100

Tabloda da görüldüğü gibi DEÜİF' sinin öğrencilerin yaşadıkları yere yakın olmasının tercihinde kız

öğrencilerin % 42,2, etkili olduğunu % 55,8'i de etkili olmadığını söylemişlerdir. Erkek öğrencilerin 27,2'si etkili olduğunu, % 72,8'i etkisinin olmadığını belirtmişlerdir (Bkz. Tablo 2). Bu sonuçlara göre örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, çoğunluğu, DEÜİF' sini tercih etmelerinde, fakültenin yaşadıkları yere yakın olması, etkin bir faktör olmamıştır.

Fakülte tercihini belirlemeye yönelik yapılan araştırmalarda öğrencilere yöneltilen sorulardan biri de "tanıma" faktörüdür (Akar, 2012, 97; Gürdoğan, 2016, 1238). Tanıma faktörü, öğrencilerin üniversite tercihlerinde, fakültenin bulunduğu yöreyi tanıyıp tanımadıklarının, tercih kararının etkileyip etkilemediğinin bilinmesi içindir. Aynı soru bu araştırmada da örneklem grubu öğrencilerine de yöneltilmiş, öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplara göre öğrencilerin % 42,3'ü etkili oldu derlerken, % 57,7'si de etkili olmadığını söylemişlerdir. Bu sonuçlar, ülkemizde yapılan Akar'ın (2012) daha önceki yaptığı araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

DEÜİF' sini daha önceden tanımış ya da tanınamış olmanın tercihlerinde etkisinin olduğunu söyleyen kız ve erkek öğrencilerin verdikleri cevapların oranları birlerine yakındır. Tablodaki verilerde de görüleceği gibi bu konuda erkek öğrencilerin % 30,4'ü etkili olduğunu, % 69,6'sı da olmadığını söylemişlerdir. Kız öğrencilerin % 42,2, evet, % 55,8' de hayır demişlerdir. Öğrenci tercihlerinde fakültenin bulunduğu konumun birinci derece etkili olmadığı, ancak tercihlerde dikkate alınan bir faktör olduğu ile ilgili sonuçlar elde edilmiştir (Kelling vd, 2007 Akt. Akar, 98). Bu çalışmada elde edilen verilerden, hem kız hem de erkek öğrenciler, bu soruya aynı akranlarda cevap vermişlerdir. Bu sonuçlardan, öğrencilerin fakülteyi tanımış olmalarının tercih sırasında değerlendirmeye alındığı sonucunu

Araştırmanın veri toplama araçlarından bir de nitel değerde bir soru olan İlahiyat fakültesini sevmek durumu ile ilgili yöneltilen sorudur. Tabloda da görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin bu konudaki verdikleri bilgilere göre, kız öğrencilerin % 79,8'i etkili olduğunu, % 20,2'sinin de etkili olmadığını söyledikleri anlaşılmaktadır. Buna karşın erkek öğrencilerin % 72,8'i etkili olduğunu % 27,2'si de etkili olmadığını söylemişlerdir.

DEÜİF' sini tercih eden öğrencileri ağırlıklı olarak ilahiyat bölümüne sevk geldikleri anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun fakülteyi tercih etmelerinde "ilahiyat bölümünü sevmek" faktörü etkili olmuştur denilebilir.

Örneklem grubu öğrencilerinin "ilahiyat bölümünü sevmek" değişkenine verdikleri cevabından bu bölümü tercih etmelerinde fakülteyle ilgili duygusal bağın etkili bir faktör olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak öğrencilerin tercihlerini etkileyen alt boyutlardan biri olan meslek sahibi olma isteğinin de benzer oranlarda kabul gördüğü anlaşılmaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi "Din Hizmetleri Alanında Görev Almak İçin Tercih Ettim" faktörü için kızların % 83,7'si etkili olduğunu, % 16,3 etkili olmadığını, erkek öğrencilerin % 68,5'i etkili olduğunu % 31,5'i etkili olmadığını belirtmişlerdir.

Meslek sahibi olma ile ilgili boyutun içinde yer almakta olan "öğretmen olmak isteği ile ilgili faktörün, ilahiyat fakültesini tercih etmede etkili bir faktör olmuştur. Yüzdelerle değerlere göre kız öğrencilerin % 79,8'i ile erkek öğrencilerin %78,3'ü öğretmen olmak isteği fakülteyi tercih etmede oldukça etkili bir faktör olduğunu söylemişlerdir. Bu sonuçlara göre din hizmetleri ve din öğretimi alanında din görevlisi ve öğretmenlik mesleğini yerine getirecek elemanlar için kaynak kurum olması, bu fakültelelere tercih motivasyonunu artırmaktadır.

Öğrenci tercihini etkileyen faktörler arasında den biri de tercih edilen bölüm ya da fakültenin bulunduğu şehir de yer almaktadır (Coşar, 2016). Şehrin öğrencilere sunacağı sosyal, kültürel, ekonomik imkânlar, öğrencilerin tercih sırasında göz önünde bulundurdıkları etkenlerdendir. Sosyal ve kültürel birikimi yüksek olan şehirlerde bulunan fakülteler tercih sırasında bir adım daha öne çıkmaktadırlar. Bu konuda ilk aklı gelen şehirlerden biri İzmir'dir. DEÜİF' sinin İzmir'de bulunması, öğrencilerin tercihlerindeki etkileyip etkilemediği bu araştırmada merak edilen konulardan biridir. Konuyla ilgili araştırmaya katılan öğrencilerden elde edilen verilere göre kız öğrencilerin % 53,8'i etkili olduğunu, % 46,2'si etkili olmadığını, erkek öğrencilerin % 54,3'ü etkili olduğunu, % 45,7'si de etkili olmadığını söylemişlerdir.

Bu sonuçlara göre kız ve erkek öğrenciler, tercihlerini yaparlarken, fakültenin İzmir'de bulunmasını dikkate aldıkları anlaşılmaktadır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre fakültenin İzmir'de bulunmasını daha fazla tercih nedeni olarak görmeleri, erkeklerin kızlara göre sosyal ortamlarda daha fazla görünür olma isteğinden kaynaklanmış olabilir. Diğer yandan, kız ve erkek öğrencilerden İzmir'i tercih nedeni olarak

görmeyenler, DEÜİF' sinin burs ve yurt gibi imkânlarının bulunmaması olabilir.

Kurumsal tanınırlık öğrenci tercihlerini etkileyen önemli faktörlerden biridir (Anıl, Teymur, & Öztemur, 2017). DEÜİF' sinin kurumsal tanınırlığının öğrenci tercihlerini etkileme durumu öğrenilmesi gereken husulardan biridir. Yapılan araştırmada, kız öğrencilerin % 61,5'i kurumsal tanınırlığın, tercihlerinde etkili olduğunu söylerken % 38,5'i etkili olmadığını söylemişlerdir. Aynı şekilde erkek öğrencilerin % 58,7'si etkili olduğunu % 41,3'ü de etkili olmadığını söylemişlerdir. Bu verilere göre DEÜİF' si Türkiye'de 1966 yılından beri eğitim-öğretim veren kurumlardan biridir. Buna rağmen ilahiyat fakülteleri arası tercih sıralamalarındaki yeri, kurumsal geçmişine uygun olan bir yerde değildir.

Tercih ile ilgili görüş bildiren öğrenciler, "Rastgele Tercih Ettim", "Ailem İsteddiği için Tercih Ettim" ve "Web Sayfasını İnceleyerek Tercih Ettim" faktörleri ilgili olarak benzer cevaplar vermişlerdir. Rastgele tercih ettim seçeneği ile ilgili Kız öğrencilerin % 82,5'i "evet" derken, %17,5'i hayır demişlerdir. Erkek öğrencilerin % 83,7'si de evet demişlerdir. Kız öğrencilerde olduğu gibi erkek öğrencilerin de çok azı (% 16,3) hayır demişlerdir. Her iki gruptaki öğrencilerle ilgili bu verilere göre DEÜİF' sini tercih eden öğrenciler tarafından bilinçli olarak tercih edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin tercihleriyle ilgili verilere göre, tercihlerinde ailenin de etkili olmadığını söylemişlerdir. Bu konuyla ilgili yüzdeler değere göre katılımcı öğrencilerden Kız olanların % 21,2 tercihlerinde ailelerinin etkisinin olduğunu söylerlerken, % 78,2'si etkili olmadığını söylemişlerdir. Aynı faktör için Erkek öğrencilerin % 29'u etkili oldu derken, % 70,7'si etkili olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin tercihlerinde ailenin tavsiyesi ile ilgili elde edilen verilerden anlaşıldığı kadarıyla öğrenciler tercih sürecinde ailelerin görüşlerini almışlar, fakat tercih kararını vermelerinde ailelerinin fazla etkisinde kalmamış oldukları anlaşılmaktadır.

Örneklem grubu öğrencilerinin tercihlerinde kurumsal internet sitesi bilgilerinin etkili olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplardan da söz konusu istenin bilgilerinin etkisinin olmadığını beyan etmişlerdir. Tabloda da görüleceği gibi bu konudaki yüzdeler verilere göre Kız katılımcıların % 79,8'i hayır, % 20,2'si evet demişlerdir. Erkek öğrencilerin ise % 80,4'ü hayır, % 19,6'si da evet demişlerdir. Öğrenciler tercihlerinde Web sayfasının etkisi olmadığını söylemişlerdir.

3. Bağımlı Değişkenlerin Cinsiyet Değişkeni İle Karşılaştırılması

Bu başlık altında ankete katılan öğrencilerinin fakülte tercihlerinde cinsiyetin etkisi ele alınmıştır. Öğrencilerin faktörlerle ilgili verdikleri bilgilerin cinsiyet değişkeni ile karşılaştırılmış ve ortaya çıkan sonuçlar tablo halinde gösterilmiştir. Ayrıca değişkenler arasındaki ilişkinin olup olmadığını belirlemek için Ki-Kare (X^2) bağımsızlık testi uygulanmıştır. Ki Kare analizinde cinsiyet bağımsız değişkeni ile tercih faktörleri arasındaki karşılaştırma sonuçları tablo halinde verilmiş ve tablodaki nicel verilerin anlaşılmasına yardımcı olacağı düşünülen bazı yorumlara yer verilmiştir.

Ki test için "Öğrencilerin fakülte tercihlerinde anket formunda verilen bağımlı ve bağımsız değişkenlerin etkisi yoktur", "Öğrencilerin fakülte tercihlerinde anket formunda verilen bağımlı ve bağımsız değişkenlerin etkisi vardır" olmak üzere iki hipotez test edilmiştir. Yapılan Ki-Kare testi sonuçları, ilgili tablonun altında gösterilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet ile Fakültenin Yaşanılan Yere Yakın Olması Durumu

Cinsiyet	Fakültenin Yaşadığım Yere Yakın Olduğu İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	45	44,1	57	55,9	102	100,0
Erkek	50	27,2	134	72,8	184	100,0
Toplam	95	33,2	191	66,8	286	100

$$X^2 = 8,483$$

$$SD = 1$$

$$P = ,004$$

$$P < 0,05$$

Öğrencilerin fakülte tercihlerinde "yakınlık faktörü" diye adlandırılan fakültenin öğrencilerin ikamet ettikleri yere yakın olmasını bir tercih sebebi olarak görüp görmemeleriyle ilgilidir. Bu konuda kızların % 44,1'i fakülte tercihlerinde "yakınlık faktörü"nü etkili olduğunu söylemişlerdir. Erkeklerin sadece %27'si evet derken, % 72,8'i hayır seçeneğini işaretleyerek, etkili olmadığını belirtmişlerdir. Buna göre araştırma örneklemini oluşturan öğrencilerin çoğunluğunun tercihlerinde "yakınlık" faktörünün fazla etkisinin olmadığı söylenebilir (Bkz. Tablo 3). Yapılan Ki-Kare analizinde Kız ve erkek olmanın fakültenin yakınlığı değişkeni

arasında 0,05 manidarlık düzeyinde, anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin her iki kız ve erkek öğrencilerin yakınlık faktörünün etkisi konusunda benzer görüşte olmalarıyla açıklanabilir.

Tablo 4. Cinsiyet ile "Yöreyi Daha Önceden Tanıyor Olma" Durumu

Cinsiyet	Yöreyi Daha Önce Tanıdığım İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	44	42,3	60	57,3	100	100,0
Erkek	56	30,4	128	69,6	184	100,0
Toplam	100	34,7	188	65,3	288	100

$$X^2 = 4,239 \quad SD = 1 \quad P = ,042 \quad P < 0,05$$

Öğrenciler, fakülte tercihlerini yaparken, fakültenin bulunduğu yöreyi tanımış olmaları, tercihlerini etkileyip etkilemediklerini belirtmişlerdir. Tabloda da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan kız öğrencilerin % 57,3'ü, erkek öğrencilerin de % 69,6'sı, tercihlerinde, fakültenin bulunduğu yöreyi daha önceden tanıyor olmalarının etkisinin olmadığını söylemişlerdir. Bu konuda yapılan Ki-Kare analizinde 0,05 manidarlık düzeyi anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet ile "İlahiyat Bölümünü Sevme" Durumu

Cinsiyet	İlahiyat Bölümünü Sevdiğim İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	83	79,8	21	20,2	104	100,0
Erkek	134	72,8	50	27,2	184	100,0
Toplam	217	75,3	71	24,7	288	100,0

$$X^2 = 1,744 \quad SD = 1 \quad P = ,187 \quad P > 0,05$$

Tablodaki değerlerde de görüleceği gibi, örneklem grubunu oluşturan kızların % 79,8'i, fakülteyi tercih etmelerinde, İlahiyat fakültesini sevmelerinin etkisi olduğunu % 20,2'si de etkisinin olmadığını söylemişlerdir. Örneklem grubunda bulunan erkek öğrencilerin ise, % 72,8'i söz konusu bölümü tercih etmelerinde, bölümü sevmelerinin etkili olduğunu söylerken, % 27,2'si etkisi olmadığını söylemişlerdir. Öğrencilerle ilgili bu veriler, ilahiyat bölümünü sevmenin tercih sebebi olduğu yönündedir. Yapılan Ki-Kare testinde 0,05 manidarlık düzeyinin anlamlı bir ilişki bulunamamakla erkek ve kız öğrencilerin yüksek oranda "evet" cevabını vermiş olmalarını, önemli bir sonuç olarak görülmelidir.

Tablo 5. Cinsiyet İle Din Hizmetlerinde Görev Alma Durumu

Cinsiyet	Din Hizmetlerinde Görev Almak İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	87	83,7	17	16,3	104	100,0
Erkek	126	65,8	58	31,5	184	100,0
Toplam	213	74,0	75	26,0	288	100,0

$$X^2 = 7,945 \quad SD = 1 \quad P = ,005 \quad P < 0,05$$

Tablodaki verilere göre ankete katılan öğrencilerin % 74,0'ı din hizmetleri alanında görev almak için ilahiyat fakültesini tercih ettiklerini söylemişlerdir. Ortaya çıkan bu sonucun cinsiyete göre dağılımında, kız öğrencilerin % 83,7'sinin erkek öğrencilerin de % 65,8'i etkili olduğunu ortaya çıkmıştır. Yapılan Ki-Kare analizinde değişkenler arasında manidarlık düzeyi 0,05' anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişki, araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin ilahiyat fakültesini tercihlerinde meslek sahibi olma istekleri konusundaki isteklerinin benzeşmesi olarak açıklanabilir.

Tablo 6. Cinsiyet İle Öğretmen İsteğinin Karşılaştırılması Durumu

Cinsiyet	Öğretmen Olmayı İstediyim İçin Tercih Eттіm					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	83	79,8	21	20,2	104	100,0
Erkek	144	78,3	40	21,7	184	100,0
Toplam	227	78,8	61	21,2	288	100,0

$\chi^2 = 0,95$ SD = 1 P = ,758 P > 0,05

Tabloda da görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin ilahiyat fakültesini tercihlerinde öğretmen olmak isteğinin etkili olmuştur. Kız ve erkek öğrencilerin çoğunluğu (% 78,8'i) öğretmen olmak isteği ile ilgili faktörün tercihlerini etkilediklerini söylemişlerdir. Bu sonuçların cinsiyete göre dağılımında, kız % 79,8'i, erkek öğrencilerin % 78,3'ü fakülte tercihlerinde öğretmen olmak isteğinin etkili olduğunu söylemişlerdir. Yapılan Ki-Kare manidarlık düzeyi analizinde 0,05 anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Buna rağmen öğretmen olmayı isteme ile ilgili soruya olumlu cevap vererek "evet" diyen kız ve erkek öğrencilerin oranı yüksek olmuştur.

Tablo 7. Cinsiyet İle "İzmir'i Sevme" Değişkeninin Karşılaştırılması Durumu

Cinsiyet	İzmir'i Sevdiğim İçin Tercih Eттіm					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	56	53,8	48	46,2	104	100
Erkek	100	54,3	84	45,7	184	100
Toplam	156	53,7	132	46,3	288	100

$\chi^2 = ,007$ SD = 1 P = ,935 P > 0,05

Örneklem grubu içinde yer alan öğrencilerin fakülte tercihlerinde İzmir'i sevme konusundaki cinsiyet farkının olup olmadığı ile ilgili yapılan karşılaştırmada, kız ve erkek öğrencilerin yarıdan fazlası (Kız, % 53,8, Erkek, 54,3), etkili olduğunu söylemişlerdir. Buna karşılık, fakülte tercihinde İzmir'i sevme değişkeninin etkisi olmadığını söyleyen kız öğrencilerin oranı % 46,2, erkek öğrencilerin oranı ise % 45 olarak belirlenmiştir. "Cinsiyet" değişkeni ile "İzmir'i Sevme" değişkeni arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan Ki-Kare testinde, değişkenler arasındaki 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bununla birlikte evet diyenlerin oranının hayır diyenlere göre biraz daha fazla olması nedeniyle, öğrenciler, fakülte tercihlerinde "İzmir Sevgisi" faktörünün etkisi olduğu söylenebilir. Ancak her iki gruptaki öğrencilerin yarıya yakının da etkili olmadığını söylemeleri de dikkatten uzak tutulmamalıdır (Bkz. Tablo 5).

Tablo 8. Cinsiyet ile "Yakınların Tavsiyesi" Değişkeninin Karşılaştırılması Durumu

Cinsiyet	Yakınların Tavsiye Ettiği İçin Tercih Eттіm					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	40	38,5	64	61,5	104	100
Erkek	54	29,3	130	70,7	184	100
Toplam	94	32,6	194	67,4	288	100

$\chi^2 = 2,510$ SD = 1 P = ,113 P > 0,05

Örneklem grubu öğrencilerinin fakülte tercihlerini yaparlarken, yakınlarından tavsiye alıp almadıkları ile ilgili soruya, kız öğrencilerin %38,5'i, erkek öğrencilerin de % 29,3'ü evet cevabını vermişlerdir. Diğerleri ise "hayır" diyerek, fakülteyi tercih sürecinde, yakınlarından tavsiye almadıklarını belirtmişlerdir.

Cinsiyet değişkeni ile yakınların isteği değişkeni arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmaması ile ilgili yapılan Ki-Kare testinde, manidarlık düzeyinde 0,05' ilişki bakımından anlamlı bulunmamıştır. Gerek frekans ve yüzdeler ve gerekse Ki-Kare testi verileri, öğrencilerin fakülte tercihlerini yaparlarken, yakınlarından tavsiye almadıklarını göstermektedir. Aynı şekilde söz konusu değerlere göre yakınlarından tavsiye alıp almamak konusunda, kızlarla erkekler arasında da anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak örnekleme

oluşturan öğrenci grubunun yaklaşık %30'a yakını, tercih yaparlarken yakınlarından tavsiye aldıklarını belirtmiş olmalarının da dikkate alınması gereken bir sonuçtur (Bkz. Tablo 8).

Tablo 9. Cinsiyet İle "Ailenin İsteği" Değişkeninin Karşılaştırılması

Cinsiyet	Ailem İstediyi İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	22	21,8	82	78,8	104	100
Erkek	54	29,3	130	70,7	184	100
Toplam	76	26,4	212	73,6	288	100

$$X^2 = 2,297$$

$$SD = 1$$

$$P = ,130$$

$$P > 0,05$$

Öğrencilerin üniversite tercihlerinde, ailenin etkisinin olması beklenen bir durum olmakla birlikte, yapılan araştırmanın sonuçları, bunu doğrular mahiyette değildir. Nitekim tablo da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık % 75'i ailenin tavsiyesine göre tercih yapmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçların cinsiyete göre dağılımlarında, ankete katılan kız öğrencilerin %78'i, erkek öğrencilerin de % 70,7'si "hayır" seçeneğini işaretlemek suretiyle, tercih yaparlarken ailelerinden tavsiye almadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan Ki-Kare analizine göre de anlamlılık düzeyinin 0,05'ten büyük çıkmış anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 10. Cinsiyet ile Web Sayfasını İnceleme Durumu

Cinsiyet	Web Sayfasını İnceleyerek Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Kız	21	20,2	83	79,8	104	100
Erkek	36	19,6	148	80,4	184	100
Toplam	57	19,8	231	80,2	288	100

$$X^2 = ,016$$

$$SD = 1$$

$$P = ,898$$

$$P > 0,05$$

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin fakülte tercihlerinde ilgili fakültenin "Web Sayfası" bilgilerinden istifade ettikleriyle ilgili soruya, kız öğrencilerin % 20,2'si, erkek öğrencilerin % 19,6'sı, olumlu cevap vermişlerdir. Buna karşın, kız öğrencilerin % 79,8'i, erkek öğrencilerin de % 80,4'ü fakülteyi tercih ederlerken, web sayfasından istifade etmediklerini belirtmişlerdir. Yapılan Ki-Kare analizinde 0,05 manidarlık düzeyi anlamlı bulunmamıştır. Ancak frekans ve yüzdelerinin erkeklerde ve kızlarda oransal bakımdan bir birine yakın olması, benzerlikten doğan bir nicel ilişkinin olduğundan söz edilebilir².

4. Mezuniyet Değişkeni İle Bağlı Değişkenlerin Karşılaştırılması

Bu bölümde örneklem grubu oluşturan öğrencilerin mezun oldukları okul ile tercih sırasında etkili olan faktörler arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını belirleyebilmek maksadı ile her iki değişken arasında çapraz değerlendirmelerin frekansları ve yüzdelerinin vermiştir. Ayrıca söz konusu değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını anlamak için Ki-Kare analizi yapılmıştır.

Tablo 11. Mezuniyet İle İlahiyat Bölümünü Sevme Değişkeninin Karşılaştırılması

Mezuniyet	İlahiyat Bölümünü Sevdiğim İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	109	82,6	23	17,4	132	100
Anadolu Lisesi	90	67,7	43	32,3	133	100

² "Nicel ilişki kavramı ile ankete katılan öğrencilerin sorulara verdikleri "evet" ve "hayır" cevaplarının frekans ve yüzdelerinin bakımından, bir birlerine benzer sonuçların çıkmış olmasını anlatılmak için kullanılmıştır.

M.ve Teknik A. Lisesi	17	77,7	5	22,7	22	100
Toplam	216	75,3	71	24,7	287	100

$X^2 = 7.958$ SD = 2 P= ,019 P> 0,05

Araştırmanın örneklem grubu öğrencilerinin İlahiyat Fakültesi tercihlerinde bu bölümü sevmiş olmalarının etkisini ölçen "İlahiyat Bölümünü Sevdiğim İçin" sürekli değişkeniyle ilgili verilere göre, severek tercih ettiklerini belirten öğrencilerin çoğunluğunu, Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunları oluşturmaktadır. Buna göre Anadolu İmam-hatip Lisesi mezunu olduklarını söyleyen öğrencilerin %82,6'sı, "evet", % 17,4'ü "hayır" cevabını vermişlerdir. Aynı soruya, Anadolu Lisesi mezunu öğrencilerin % 67.7'si, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezun olan öğrencilerin % 77.7'si "evet" cevabını vererek, İlahiyat fakültesini tercih etmelerinde, bölümü sevmelerinin etkili olduğunu söylemişlerdir.

Yapılan Ki-Kare analizinde değişkenler arasındaki ilişki 0,05 manidarlık düzeyi anlamlı bulunmamıştır. Buna göre mezuniyet bağımsız değişkeni ile İlahiyat bölümünü sevmeye değişkeni arasında, anlamlı bir ilişkinin olmaması, gerek Anadolu İmam-hatip liselerinden mezun olanlar, gerekse de Anadolu İmam-hatip lisesi dışında kalan, liselerden mezun olan öğrencilerin tercihlerinde, bölüm sevgisinin etkili olduğu yönündeki verdikleri cevapların yüksek oranda çıkmış olması dikkat çekicidir.

Tablo 12. Mezuniyet ile Dokuz Eylül İlahiyatı Sevmeye Durumu

Mezuniyet	Dokuz Eylül İlahiyatı Sevdiğim İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	77	58,3	55	41,7	132	100
Anadolu Lisesi	79	59,4	54	40,6	133	100
M.ve Teknik A. Lisesi	15	68,2	7	31,8	22	100
Toplam	171	59,6	116	40,4	287	100

$X^2 = ,763$ SD=2 P= ,683 P> 0,05

Tabloda da görüldüğü gibi, Anadolu İmam-Hatip Lisesi, Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Anadolu mezunu olan öğrencilerin çoğunluğu, DEÜİF' sini sevdiğikleri için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Anadolu İmam-Hatip Lisesinden mezun olduklarını söyleyen öğrencilerin % 58,3'ü, Anadolu Lisesi mezunlarının % 59,4'ü ve Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının da % 68,2'si, DEÜİF' sini sevdiğikleri için tercih etmiş görünmektedirler.

Türkiye'de her bölgede ve neredeyse her üniversiteye bağlı ilahiyat, İslami İlimler gibi dinî yükseköğretim yapan bölümlerin bulunmasına rağmen, merkezi yerleştirme ile yerleşen ve örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin % 70'e yakınının tercihlerinde "DEÜİF' sinin sevgisinin etkili olması, bu fakültenin kurumsal kimliğinin tanınması ve öğrenci doyumu konusunda tanındığını göstermektedir. Yapılan Ki-Kare analizinde manidarlık durumunun 0,05 büyük olduğu için anlamlı bir ilişkinin olmadığı şeklinde gerçekleşmiştir.

Tablo 13. Mezuniyet ile Din Hizmetleri Alanında Görev Alma Durumu Karşılaştırması

Mezuniyet	Din Hizmetleri Alanında Görev Almak İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	109	82,6	23	17,4	132	100
Anadolu Lisesi	84	63,2	49	36,8	133	100
M.ve Teknik A. Lisesi	19	86,4	3	13,6	22	100
Toplam	212	73,9	75	26,1	287	100

$X^2 = ,14.868$ SD=2 P = ,001 P< 0,05

Lise mezuniyetine göre ilahiyat fakültesini tercih eden öğrencilerin, tercihlerinde etkili olduğu varsayılan faktörlerin biri de ilahiyat fakültesinin kazandırmakta olduğu mesleklerden biri olan din hizmetleri alanıdır. Türkiye’de ilahiyat ve dengi bölümlerden mezun olanlar, bu göreve atanma hakkına sahip olmaktadır. İlahiyat fakültelerinin kazandırmakta olduğu bu mesleki yetkinlik, din hizmetleri ile ilgili mesleği yapmak isteyen öğrenciler için bir tercih alanı olarak görülmektedir.

Tabloda da görüldüğü gibi ankete katılan ve lise mezuniyet çeşitlerinin tamamına yakını bu tercihlerinde din hizmetleri alanında görev yapmak istedikleri için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu isteklerinin yüzdelik dağılımı A. İmam-Hatip Lisesi mezunlarının % 82,6’sı, Anadolu Lisesi mezunlarının % 63’ü, M. ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının da % 86’sı din hizmetleri alanında görev almak için tercih ettiklerini belirterek, fakülte tercihlerinde ağırlıklı olarak etkili olan faktörü ortaya koymuşlardır. Yapılan Ki-Kare testinde 0,05 manidarlık düzeyi sonucu bakımından anlamlı bir ilişkinin bulunmuş olması, bu ilişkiyi açıklamaktadır. Ancak, Anadolu Lisesi mezunlarının A. İmam Hatip Lisesi mezunlarına göre, din hizmetleri alanında görev alma ile ilgili da olsa çekingen davranmalarının nedeni bu okul mezunlarının A. İmam-Hatip Lisesi mezunlarına göre daha az tanıyor olmalarıyla açıklanabilir. M. ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının nerdeyse tamamına yakını din hizmetleri alanında görev almak için tercih ettiklerini söylemiş olmalarını meslek ve gelecek kaygısının etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 14. Mezuniyet Durumu ile Öğretmen Olma isteğinin Karşılaştırılması Durumu

Mezuniyet	Öğretmen Olmak İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	103	78.0	29	22,0	132	100
Anadolu Lisesi	101	75.9	32	24,1	133	100
M.ve Teknik A. Lisesi	22	100	0	0	22	100
Toplam	226	78.7	61	21,3	287	100

$X^2 = 6.604$

SD=2

P = 037

P< 0,05

Mezuniyet durumu ile öğretmen olmak isteği arasındaki ilişki ile ilgili olarak tablodaki verilere göre A. İmam-Hatip Lisesi mezunlarının % 78, 0’ı, Anadolu Lisesi mezunlarının % 75, 9’u ve M. ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunlarının tamamı (% 100) öğretmen olmak istedikleri için tercih ettiklerini söylemişlerdir. Bu sonuçlar bir önceki tablodaki din hizmetleri alanında görev almak faktörüne verilen cevaplarla benzerlik teşkil etmektedir (Bkz. Tablo 11.). Bu benzerlikten hareketle, ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun din hizmetleri alanında olduğu gibi öğretmen olmak için de tercih etmelerinin nedeninin büyük ölçüde meslek sahibi olmak istemelerinden kaynaklanmış olabileceği ile açıklanabilir. Bu durum aynı zamanda öğrencilerin gözünde İlahiyat fakültelerinin her iki alana da meslek elemanı yetiştirmekte olduğu ile ilgili kanaatin bulunduğu anlamına gelmektedir. Halen Diyanet İşleri Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının ilahiyat fakültelerini istihdam için kaynak kurum olarak kabul etmiş ve buna göre atama yapıyor olmaları, öğrencilerin bu fakülteyi tercih etmelerinde etkin faktör olarak yer almasına neden olmuştur. Bu konuyla ilgili Ki-Kare testinin sonuçları bakımından 0,05 manidarlık düzeyinin anlamlı bulunmuş olması da mezuniyet durumu ile tercih faktörü arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişkinin olduğunu doğrulamaktadır.

Tablo 15. Mezuniyet ile Yakınların Tavsiyesi Durumu

Mezuniyet	Yakınların Tavsiye Ettiği İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	43	21,6	89	67,4	132	100
Anadolu Lisesi	43	32,3	90	67,7	133	100
M.ve Teknik A. Lisesi	8	36,4	14	63,6	22	100
Toplam	94	32,8	193	67,2	287	100

$X^2 = ,143$

SD=2

P = 931

P> 0,05

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin çoğunluğu, DEÜİF' sini tercih ederlerken, yakınlarının tavsiyelerinin etkili olmadığını belirtmişlerdir. Tablodaki verilerde de görüleceği gibi bu konuda, A. İmam-Hatip Lisesi' sinden' mezun olan öğrencilerin % 67,4'ü, Anadolu Lisesi'nden mezunlarının % 67,7'si ve M. ve Teknik Anadolu Lisesi' inden mezunlarının da % 63,6'sı, yakınlarının tavsiyesine göre tercih etmediklerini söylemişlerdir. Yapılan Ki-Kare analizinde 0,05 manidarlık düzeyi, anlamlı bulunmamıştır. Bununla birlikte tercihlerinde yakınlarının tavsiyesinin etkili olmadığını söyleyenlerin yüzdeleri değerlerinin yüksek çıkması, bu faktörün etkili olmadığı yönündeki sonuç konusunda verilen cevaplar bakımından benzer oranlarda çıkması, dikkate değerdir.

Tablo 16. Mezuniyet ile Ailenin İstedığı Üzerine Tercih Yapma Durumu

Mezuniyet	Ailem İstedığı İçin Tercih Ettim					
	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
A. İmam-Hatip Lisesi	35	26,5	97	3,5	132	100
Anadolu Lisesi	33	24,8	100	5,2	133	100
M.ve Teknik A. Lisesi	8	36,4	14	3,6	22	100
Toplam	76	26,5	211	3,5	287	100

$\chi^2 = 1,294$

SD = 2

P= ,524 P> 0,05

Örneklem grubunu oluşturan öğrencileri tercihlerinde ailelerin tavsiyelerinin fazla etkili olmadığını belirtmişlerdir. Tabloda da görüldüğü gibi mezuniyete göre ailesinin tavsiyesini aldığını söyleyenlerden oransal olarak en fazla olan M. ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarıdır (Bkz. Tablo 12). M. ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları dışında kalan A. İmam-Hatip Lisesi ve Anadolu Lisesi mezunları tercih ile ilgili kararlarında etkili olduğunu söyleyen öğrencilerin oranı % 30 civarındadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin 1/3'ü ailelerinin tavsiyesi olduğunu, kalan 2/3'sinin de tercihlerinde etkili olmadığını söylemişlerdir. Yapılan Ki-Kare analiz sonuçları 0,05 manidarlık düzeyi bakımından anlamlı bir ilişkinin olmadığı yönünde çıkmıştır. Ancak bu soruya hayır diyenlerin bir birlerine yakın oranda çıkması, tercih faktörlerinden biri olan "Ailemin İsteği" faktörünün, tercihlerinde etkili olmadığı konusunda doğrusal bir ilişkinin olduğunu söylemek mümkündür.

D. SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuç

Türkiye'de dinî yükseköğretim veren kurumlardan biri olan İlahiyat fakülteleri Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde istihdam edilecek meslek elamanı yetiştirmektedir. Mezunlarının din görevlisi ve din öğretimi öğretmeni olarak atanıyor olmaları, aynı zamanda, imam-hatip mezunlarının dışındaki lise mezunlarının tercihine açık bulunması, bu fakültelerin tercih edilebilen bölümler haline gelmesini sağlamıştır.

İlahiyat fakültelerinin lise mezunu olan tüm üniversite adaylarının tercihine açık olması ve meslek kazandıran bölümler arasında yer alması, tercih sürecinde birden fazla faktörün göz önünde bulundurulmasını gerekli hale getirmiştir.

Günümüzde üniversite sayısının artmasıyla birlik dinî yükseköğretim veren fakültelerin sayısında da artışlar olmuştur. Halen İlahiyat/ İslami Bilimler, İslami İlimler adıyla faaliyet sürdüren 106 fakülte bulunmaktadır. Sayılarının artması öğrencilere tercih seçeneğini artırmıştır, ancak tercih konusunda karar vermeyi de güçleştirmiştir.

1982 yılından itibaren faaliyet gösteren DEÜİLF' si diğer fakültelerde olduğu gibi öğrenci tercihlerine açık olan bir yüksek din öğretimi kurumudur. Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı diğer bölüm ve fakültelerin tercih edildiği gibi DEÜİLF' si de tercih yapılarak öğrenci girişleri sağlanmaktadır. DEÜİLF' sini tercih edenlerle ilgili yapılan araştırmadan elde edilen sonuçları söyle sıralamak mümkündür.

1. Kişisel bilgiler başlığı ile araştırmaya katılan örneklem grubu öğrencilerinin %36'sı kız, % 63.) u erkektir. Öğrencilerin çoğunluğu (% 64, 1) 17-19 (64.yaş aralığındadır, Ankete katılan öğrencilerin A. İmam-Hatip Lisesi, Anadolu Lisesi ve M. ve Teknik Anadolu Lisesi çıkışlı anlaşılmıştır. Araştırmaya katılarak görüş bildiren öğrencilerin % 63.9'u erkek, % 36.1'i de kız öğrencilerden meydana gelmiştir.

2. Ankete katılan öğrencileri, ilahiyat fakültesinin yaşanılan yere yakın olmasının ve (% 64,3), fakültenin bulunduğu bölgenin daha önceden tanınmasının tercihlerinde etkili olmadığı anlaşılmıştır (% 63,4) Öğrencilerin tercihlerinde ilahiyat bölümü sevgisinin en önemli faktörlerden biri olduğu ortaya çıkmıştır (% 76, 2). Aynı şekilde İlahiyat fakültesinin İzmir’de bulunması da tercihte etkili olan faktörlerden biri olmuştur (% 54,3) Dokuz Eylül Üniversitesi sevgisi ayrıca tercihlerde belirleyici rol oynamıştır (% 60,1).

3. Öğrenciler tercihlerinde etkili olan faktörler arasında din hizmetleri alanında görev almak(% 76,1)ve öğretmen olmak isteğinin (% 79, 0) oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir. İlahiyat fakültesini tercih eden öğrenciler, tercihleri rastgele yapmamışlar, ailelerinin taleplerini dikkate almışlardır, fakat verdikleri cevaplardan buna bağlı kalmadıkları anlaşılmaktadır.

4. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyetleri ile yakınlık faktörü arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ($p < 0,05$) tespit edilmiştir. Bu ilişki, her iki gruptaki öğrencilerin tercihlerinde, yakınlık faktörünün etkili olmaması şeklinde açıklanabilir. Diğer yandan fakültenin bulunduğu yörenin daha önceden tanınmış olmasını hem kızlar hem de erkekler tercih nedeni olarak görmemişlerdir. Her iki cinsiyet için “tanıma” faktörünün etkili olmadığı belirlenmesi ile ilgili yapılan Ki-Kare testinde (% 0, 05) anlamlı bir ilişkinin bulunmuş olması bulunmuş olması, bunu teyit etmektedir.

5. Öğrencilerin tercihlerinde ilahiyat bölümü etkili olan faktörlerdendir. Cinsiyetler arasında kızların erkeklere göre bir adım daha önde olduğu söylenebilir. (Kız Öğrenciler % 79,8, erkek öğrenciler % 72, 8) Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin çoğunun ilahiyat fakültesini tercih etmelerinde, din hizmetleri alanında görev almak ve din öğretimi öğretmeni olmak etkili olmuştur. Bu, kızlarda % 83,7, erkeklerde % 65, 8 olarak gerçekleşmiştir. Yapılan ki-kare testi sonuçlarında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. ($p < 0,05$) Benzer sonuçlar öğretmen olma isteği faktörü için de geçerlidir. Kız öğrencilerin % 79, 8’i erkek öğrencilerin % 78,3’ü öğretmen olmak istedikleri için ilahiyat fakültesini tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu sonuçlara ek olarak araştırmada kullanılan bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerden ortaya çıkan sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunalar,

1. Cinsiyet bağımsız değişkeni ile İzmir’i sevmeye, yakınların tavsiyesi ailenin isteği ve web sayfasından bil edinme değişkenleri arasındaki değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

2. Öğrencilerin mezun oldukları liselerin farklı olmasına rağmen ilahiyat bölümünü severek tercih etmeleri konusunda bir farklılık yoktur. Araştırmaya katılan Anadolu imam-hatip, Anadolu ve mesleki ve teknik Anadolu lisesi mezunlarının tercihlerinde ilahiyat bölümünü severek tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Diğer yandan özellikle Dokuz Eylül İlahiyatı sevmeye faktörünün etkili olması konusu da öğrencilerin mezun oldukları lise bakımından ayırt edici bir fark yoktur.

3. Araştırmaya katılan öğrencilerin din hizmetleri alanında görev almak ve din öğretimi öğretmeni olmak isteklilikleri konusunda mezun oldukları okul bakımından her hangi bir fark yoktur. Her üç liseden mezun olan öğrenciler de ilahiyat fakültesini, meslek eksikli tercih etmişlerdir.

4. Yakınların tavsiyesi ve ailenin isteği ile mezun olunan lise arasında her hangi bir ilişki olmadığından, öğrencilerin, tercihlerinde bu faktörlerin etkisi olmamıştır. Bu etkisizlik mezuniyet göre de değişiklik arz etmemiştir. Bu sonuçlara göre bazı tavsiyeleri de şöyle sıralamak mümkündür.

2. Öneriler

1. İlahiyat fakültelilerinin tercih dönemlerinde, öğrencilerin daha kolay ve isabetli karar vermelerini sağlayacak bilgi kaynakları oluşturulmalıdır.

2. Türkiye’de yüksek din öğretimi yapan tüm fakültelerinin öğrenim amaçları, program ve program çıktıları, eğitim öğretim ile ilgili diğer imkânlar ve ortamlar geliştirilmelidir.

3. İlahiyat fakültelerinin tüm lise mezunlarının tercihlerine açık olma durumu sürdürülmelidir.

4. İlahiyat Fakültelerinin din hizmetleri ve din öğretimi alanına istihdam kaynağı olma vasıfları sürdürülmeli, bunla birlikte başta sağlık ve sosyal hizmet alanları üzere toplumsal alan katkısı olacak sektörlerde istihdam edilmesini sağlayacak eğitsel ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

5. Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nin başta öğrenciler olmak üzere öğrenci yakınları ve aileleri tarafından tavsiye edilebilir hale gelmesi için çalışma yapılmalıdır

6. DEÜİF' sinin tercih edilme sıklığını artırmak konusunda öğrencilerin bireysel olarak kararlarını verebilmelerini sağlayacak bilgi ve tanıtıma önem verilmelidir. Bunla birlikte, öğrencilerin sosyal ve kültürel beklentilerine cevap verebilecek alt yapı eksikleri giderilmelidir.

7. DEÜİF' sinin 'İzmir'de bulunması, Dokuz Eylül Üniversitesinin bir fakültesi olması ve Türkiye'nin ve Ege Bölgesi'nin ilk açılan fakülteleri arasında yer almış olması öne çıkarılarak, kurumsal marka değerinin artırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

8. Tercih yapan öğrencilerin çoğunluğunun İlahiyat bölümü ile ilgili sevgilerini ve bu sevginin DEÜİF' si ile bütünleşmesini hem kurumsal hem eğitsel bir fırsat olarak görülmelidir. DEÜİF' sinin öğrenci tercih faktörleri ile ilgili çalışma yaparak, tercih etmede etkili olan faktörleri geliştirmek, etkili olmayan faktörleri de etkili hale getirmek için çalışmalar yapılmalıdır.

9. DEÜİF'sinin Web sitesi geliştirilerek, tanıtım ve bilgi eksikliğini giderilmesi için işlevsel hale getirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acuner, Y. (2016). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Görevliliği Mesleğine Yönelik Tutumları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, S.43, s. 2307-2314.
- Akar, C. (2012). "Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörler", İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Osman Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, S. 1, s. 97-120.
- Anıl, D., & güler, N. (2006). İkili Karşılaştırma Yöntemi İle Ölçekleme Çalışmasına Bir Örnek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 35, s. 30-36.
- Anıl, D., Özer, M. T., & Öztür, B. (2016). 12.Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinde Etkili Olduğu Düşünülen Faktörlerin İkili Karşılaştırma Yöntemiyle Ölçeklenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 37, s. 75-85.
- Anıl, D., Teymur, M. Ö., & Öztür, B. (2017). 12. Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinde Etkili Olduğu Düşünülen Faktörlerin İkili Karşılaştırma Yöntemiyle Ölçeklenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 37, s. 75-85.
- Ateş, M., & Kılıncı, Y. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Coğrafya Bölümlerini Tercih Etmelerinde Lise Coğrafya Öğretmenlerinin Etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, S. 28, s. 47-63.
- Ayhan, H. (1999). *Türkiye'de Din Eğitimi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Baykul, Y. (1996). *İstatistik Metotlar ve Uygulamalar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bilgin, B. (1996). *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*. Ankara: Çizgi Yayınevi.
- Coşar, M. (2016). Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, C. 5, s. 1-5.
- Çelik, N., & Üzmez, U. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçiminin Etkilenmesi. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, S. 1, s. 94-105.
- Diker, Y. C., & Demirel, M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.42, s. 108-120.
- Filiz, Z., & Çemrek, F. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunlarının Uygunluk Analizi İle İncelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 8, s. 207-223.
- Gavcar, E., Bulut, A. Z., & Karabulut, A. N. (2005). Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 7, s. 21-39.
- Gündoğan, A. (2016). Öğrencilerin Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörler: Ortaca Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, S.42, s. 1238-1247.
- Kavurmacı, M., & Küçüköğlü, S. (2014). Erkekler Neden Hemşire Olmak İstiyor?. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, S. 17, s. 1-7.
- Kaya, M., & Varol, K. (1999). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durumluk Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri. *Samsun Örneği*. *Doğu Batı Dergisi*, S. 17, s. 31-63.
- Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., Yılmaz, O., & Korkut-Owen, F. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 3, s. 135-151.
- Koç, A. (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Sorunları ve Beklentileri. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 25, s. 25-64.
- Korkmaz, M. (2010). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği. *Bilimname Dergisi*, S. 9, s. 167-204.
- Korkut-Owen, F., Kepir, D. D., Özdemir, S., ULAŞ, Ö., & YILMAZ, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri. *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 9, s. 135-152.
- Köksal, K. (2016). Üniversite tercihlerini Etkileyen Unsurlara Yönelik Bir Alan Araştırması. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, S. 26, s. 39-69.
- Kuzu, Y., Sivaci, S. Y., & Kuzu, O. (2018). Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İkili Karşılaştırılması". *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 37, s. 128-156.
- Okumuş, E. (2007). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 5, s. 59-94.
- Öcal, M. (1987). Öğrencilerin Tercihleri Bakımından Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları Arasında İlahiyat Fakültelerinin Yeri. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S.9, s. 172-185.
- Ökçeş, Y. (2012). Öğrencilerin Üniversite tercihlerini etkileyen kriterlerin belirlenmesinde analitik hiyerarşi proses uygulaması ve Süleyman Demirel Üniversitesi örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta*
- Sarıkaya, T., & Khorshid, L. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmelerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, S. 7, s. 393- 423.
- Savran, C., Sert, I., & Uzun, S. (1999). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Öğrenci Seçme Sınavındaki Başarıları İle Çeşitli Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, S. 11, s. 273-283.
- Şahin, A. (2011). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 13, s. 204-244.
- Turan, İ., & Nazroğlu, B. (2015). İlahiyat Fakültesine Yeni Gelen Öğrencilerin Sorun ve Beklentileri : ÖMÜ İlahiyat Fakültesi Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, S. 36, s. 476-479.
- Yaman, T. T., & Çakır, Ö. (2017). Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Semime Dayalı Konjoint Analizi İle Belirleme. *Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Dergisi*, S. 2, s. 65-84.
- Yapıcı, A., & Zengin, Z. S. (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik Bir Araştırma. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 4, s. 173-206.
- Yapıcı, A., & Zengin, Z. S. (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik Bir Araştırma. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 4, s. 173-206.